

Esperanto Panorama

Tweemaandelijks tijdschrift - 20ste jrg., nr. 115bis (1 bis) - jan.-feb. 1989
ISSN 0772-540 X **Afgiftekantoor: ANTWERPEN X**

Esperanto, wat is dat?

De voornaamste rol van Esperanto is te dienen als communicatiemiddel tussen individuen en volkeren met verschillende talen. Op wereldvlak levert de veelheid van talen heel wat moeilijkheden op voor de verstandhouding. Esperanto wil dat overbruggen. Zo lost Esperanto het taalprobleem op, door aan iedereen een taal voor te stellen, die speciaal ontworpen is voor de internationale betrekkingen.

De voordelen van Esperanto

Esperanto kan dat doel bereiken dank zij enkele bijzondere eigenschappen. Ten eerste moet een internationale taal zo eenvoudig zijn, dat ze geleerd kan worden in een beperkte tijd. Esperanto voldoet aan die eis omdat zijn grammatica heel *regelmatig* is. Het heeft geen enkele van de vele arbitraire onregelmatigheden, die zo talrijk zijn in natuurlijke talen. Deze laatste vragen zeer grote inspanningen bij het aanleren (bijv. moeilijke schrijfwijze van het Engels en het Frans; onregelmatigheden bij de werkwoorden in het Italiaans enz.) Door een absolute regelmaat is Esperanto veel gemakkelijker en veel handelbaarder. Bij het aanleren en in de praktijk wordt meer een beroep gedaan op het gezond verstand.dan op het geheugen.

Een andere eigenschap om het verwerven van een vreemde taal te vergemakkelijken is de internationaliteit. Er bestaan inderdaad zeer veel woorden, die herkenbaar zijn – in min of meer dezelfde vorm – in een groot aantal talen. Dat is ondermeer het geval

voor wetenschappelijke termen. Daarom noemt men ze *internationaal*. Het Esperanto, bij definitie een internationale taal, maakt uiteraard gebruik van de termen die al internationaal erkend zijn. Daardoor is het leren van de woordenschat gemakkelijker. Bovendien is de zinsstructuur in het Esperanto internationaal. Die laat verschillende varianten in woordorde toe, wat Esperanto dichter brengt bij de moedertaal van haar gebruikers.
Maar Esperanto zou nooit aanvaard kunnen worden als universele taal indien ze niet voldeed aan een derde fundamenteel criterium: Esperanto is *neutraal*. Om de nationale gevoeligheden niet te kwetsen heeft de mensheid behoefte aan een neutrale taal, een taal van niemand en van iedereen, in plaats van een verkracht Engels, Frans, Russisch of Spaans. Deze neutraliteit wordt gegarandeerd, omdat Esperanto niet de taal is van één volk of van één natie en ook omwille van zijn internationaliteit.

Esperanto, een plantaal
Ongetwijfeld heeft geen enkele natuurlijke taal de eigenschappen, die van Esperanto de internationale taal bij uitstek maken. Een nationale taal verheffen tot wereldtaal zou absurd zijn: voor iedereen betekent het aanleren ervan veel tijd, veel inspanning en veel geld. Omdat ze drager is van de cultuur van één volk, is ze veeleer een teken van tegenstellingen. Het opdringen van één nationale taal aan andere volkeren is een daad van taalimperialisme.

De taal en de gemeenschap
Natuurlijk is Esperanto niet de taal van haar ontwerper gebleven. Het wordt thans gebruikt door mensen van overal en van alle milieus. Door Esperanto te gebruiken voor de meest verscheidene activiteiten hebben de esperantisten bewezen dat het Esperanto leefbaar is. In de praktijk heeft het zijn uitdrukkingsmogelijkheden gestadig vergroot. Het werd aangepast en uitgebreid voor gespecialiseerde activiteiten. Er wordt meer en meer gewerkt aan praktische toepassingen.
Voor al wie geen kans ziet om in zijn leven de 3 500 bestaande talen te leren is Esperanto het mooiste middel om dit probleem te overbruggen.

Enkele werken, speciaal voor beginnelingen

1. Cursussen:
Esperanto Programita, volledige cursus voor zelfstudie van de internationale taal Esperanto, bestaande uit een leerboek, een cassette voor het controleren van de uitspraak en een uitgebreid woordenboek. Prijs: 1495 fr., inclusief verzendingskosten.

2. Tijdschriften:
Kontakto, tijdschrift over allerhande onderwerpen, met verscheidene teksten speciaal voor beginners geschreven. Prijs voor een jaarabonnement: 375 fr.

3. Boeken:
Karlo Dit boekje vertelt ons in eenvoudig Esperanto en met een charmante naiviteit over het leven van Karlo. Waarschijnlijk een van de meest verkochte leesboeken in het Esperanto (reeds de 15de druk!). Prijs 42 fr. + port.

La verda koro De schrijver vertelt zijn belevenissen als krijgsgevangen esperantist in Siberië. Het verhaal begint in eenvoudige taal, en de moeilijkheidsgraad loopt geleidelijk op. Misschien wat erg sentimenteel voor wie de auteur, J. Baghy, niet kent. Prijs 240 fr. + port.

La aventuroj de ŝpar- kaj alia porketoj Het verhaal van een spaarvarkentje dat levend wordt en in Antwerpen allerlei avonturen beleeft. Zeer goed geschreven in eenvoudige en heldere taal. Prijs 106 fr. + port.

Gerda malaperis Een detective-verhaal dat steeds spannender wordt. Het begint in eenvoudig Esperanto en wordt naar het einde toe stilaan moeilijker. Prijs: 72 fr. + port.

Al deze boeken en tijdschriften kunnen worden besteld (en ingekeken!) bij de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen. Loop gerust eens langs of telefoneer (03) 234 34 00 (tijdens de kantooruren).

Wat doe ik eigenlijk met Esperanto?

Als ik inlichtingen nodig heb over een bepaald land, mijn vakgebied of mijn hobby: dan zoek ik in het Esperanto-Jaarboek (400 pagina's!) het adres op van één der 4 000 vertegenwoordigers die mij willen helpen op hun terrein.

Heel wat maatschappelijke groepen hebben bovendien hun eigen Esperanto-vereniging: padvinders en gidsen, blinden, fietsers, schaakspelers, jongeren, natuurliefhebbers, feministen, en nog vele anderen. Ze leggen op die manier internationale contacten. Een drukkingsgroep voor de Rechten van de Mens gebruikt Esperanto bij haar activiteiten. Boeddhisten, katholieken, protestanten, zij allen hebben hun eigen religieuze vereniging.

Als ik zelf op reis ga, staan vele van die Esperanto-afgevaardigden klaar om te helpen, kan ik naar de lokale Esperanto-clubs gaan en word ik daar als vriend, niet als een toerist, ontvangen.

Goede raad bij het vinden van de juiste adresjes in de streek, effektieve *hulp* in noodgevallen (als tolk bij de dokter bv.), een *hartelijk onthaal*... het maakt mijn reis zoveel boeiender.

Aangezien de meeste esperantisten zeer reislustig zijn, kom ik ook thuis vaak in contact met vele nationaliteiten.

In de Antwerpse Esperantogroep bijv. komen geregeld buitenlanders een kijkje nemen: uit Japan, Iran, Mexiko of Polen... Allen zijn ze daar immers *welkom*, en aangezien zij allen Esperanto spreken, voelen zij zich meteen *thuis*.

Als ik zelf graag en veel reis, biedt de Esperantobeweging mij heel wat mogelijkheden.

Dichtbij of ver van huis: ik kan rustig mijn keuze maken. Het grootschalige jaarlijkse Wereldcongres van de esperantisten had in 1985 plaats in Duitsland, in 1987 zal het worden gehouden in het geboorteland van de Internationale Taal, Polen, maar in 1986 ging het eerst nog naar... China!

Zo'n massale bijeenkomst, met voordrachten, excursies, toneelopvoeringen en andere culturele of ontspannende manifestaties, voor 2000 tot 5000 esperantisten, is een ongeëvenaarde ervaring.

In de kalender van de dienst „Monda Turismo" vindt men een lijst van bijna *500* jaarlijkse congressen en bijeenkomsten van meer plaatselijke of beperkte omvang maar even interessant. Meer dan honderd daarvan spelen zich af op internationaal niveau — en wel zonder dat er tolken of vertalers nodig zijn; van mens tot mens.

Als jongere heb ik een eigen gamma van activiteiten tot mijn beschikking.

Internationale uitwisselingen tussen jongeren, een fietstocht, een Jongeren-Wereldcongres, telkens op een andere plaats van de wereld. Of het eigen jaarlijks congres: georganiseerd door de Vlaamse Esperantojeugd, maar wel met buitenlandse gasten.

Wie tot het sportieve, actieve type behoort, kan reizen in het gezelschap van de Esperantofietsers of deelnemen aan werkkampen (al dan niet in tenten). Voor de bollebozen organiseert de Wereldorganisatie van Esperantojongeren geregeld seminaries over diverse onderwerpen.

Wil je over al deze mogelijkheden worden ingelicht? Abonneer je dan op het tijdschrift *Jen* (Jongeren Esperanto-Nieuws) waarin 6 keer per jaar allerlei informatie wordt gepubliceerd. Meer internationaal gericht in het Esperanto is het tijdschrift *Koncize* dat eveneens 6 keer per jaar verschijnt.

Maar ook als ik er liever in mijn eentje op uit trek, zijn er mogelijkheden. Neem bijvoorbeeld „Pasporta Servo".

Santiago of St.-Katelijne-Waver, Londen of Toowoomba in Australië, er is nauwelijks een grens aan mijn keuzemogelijkheden. Equihen-plage in Frankrijk en Tananarivo op Madagascar, het gebergte rond Katmandoe of de kustplaatsen van Californië, evengoed als doodgewoon Roosendaal, Rotterdam of Schagen, overal vind ik adressen van gastvrije mensen.

Voor een luttele som ben je lid van „Pasporta Servo" en heb je zulke reisdoelen voor het opscheppen. Want, inderdaad, op 700 adressen in 50 landen kan je op die manier *gratis* gaan logeren. En de lijst

groeit elk jaar aan. Er is slechts één voorwaarde: je moet Esperanto spreken!

En al die prachtige *postzegels* die zo na enkele maanden in uw bezit komen, dat is toch mooi meegenomen, nietwaar?

Ik kan ook een van de duizenden boeken ter hand nemen, die op dit ogenblik verkrijgbaar zijn.

Duizenden boeken? Is dat niet een beetje overdreven? Welnee, vele meesterwerken uit de *internationale literatuur* werden immers in het Esperanto vertaald. Maar natuurlijk beschikt het Esperanto, als levende taal, ook over *eigen originele werken:* romans, gedichten, vakliteratuur of kinderboeken. Zelfs stripverhalen, braille-boeken en een handleiding voor ingewikkelde spelen, zoals de Rubik-kubus, zijn verkrijgbaar.

Uit de vele tijdschriften pikken we er enkele uit:

Kontakto, speciaal voor beginnende esperantisten met artikels van verschillende moeilijkheidsgraad over diverse onderwerpen, maar meestal wel rond één thema.

Esperanto en *Heroldo*, met nieuws uit de Esperanto-beweging.

Monato, de Knack van het Esperanto. Een maandelijks internationaal nieuwsmagazine, met medewerkers over gans de wereld.

De bestaande boeken zijn terug te vinden in een 3-jaarlijks-verschijnende catalogus van ± 350 blz.

Je hoeft al die boeken echter ook niet per sé te kopen. In heel wat bibliotheken in Vlaanderen is een bestand van Esperantoboeken te vinden, o.a. in Kortrijk, Antwerpen, Leuven, Aalst, Hasselt, Gent, Brugge...

Boeken lezen, allemaal goed en wel. Maar ik wil ook weleens wat Esperanto *horen,* zonder direct naar een Esperantoclub te moeten hollen. Dan neem ik maar mijn radiootje bij de hand — bv. vanmiddag en zoek op de korte golf de dagelijkse uitzending op van Radio Polonia.

De volgende landen zenden geregeld uit in het Esperanto: Brazilië, Volksrepubliek China, Frankrijk, Hongarije, Joegoslavië, Italië, Oostenrijk, Polen, Spanje en Zwitserland, alsook Radio Vatikaan. Maar nog vele andere radiostations verzorgen op ongeregelde tijdstippen *Esperantoprogramma's*, bijvoorbeeld de Voice of America.

Het komt niet vanzelf... Esperanto bestaat al een hele tijd, en toch is het nog niet zo algemeen bekend. Er was een aanlooptijd nodig om van ontwerp te komen tot een volwaardig idioom, dat kan dienen in alle facetten van het leven.

Het is pas de laatste jaren, dat de nadruk in de Esperanto-beweging meer verschuift naar praktische toepassingen. Toch is de taal nog grotendeels in een pioniersstadium. De vele mogelijkheden van het Esperanto worden nog lang niet uitputtend gebruikt. Wie wat aan Esperanto wil hebben, moet daarom ook zelf wat ondernemen: zelf een esperantist opzoeken in het buitenland; bellen naar het Esperantocentrum voor een boek of een tijdschrift; een radiostation opzoeken; enz. Want wie wacht tot hij het Esperanto toevallig opmerkt in een boekhandel, op de tram of de trein of in een hotel, zal te lang moeten wachten en zijn taalkennis verleren.

De Esperantobeweging heeft ook nood aan mensen met inzet, die eens iets nieuws op het getouw zetten. De Vlaamse Esperantobond zal belangstellenden graag oriënteren.

Oplossingen van het mini-cursusje Esperanto

Test 1: La rapida studento. La dika knabo. La facila lingvo.

Test 2: La lingvo estas facila. La rapida knabo trinkas. La juna princo lernas.

Test 3: La patrino lernas. La princino estas bela. La juna studentino.

Test 4: La dentisto. La floristo. La lingvisto. Telefonistino. Laktistino. Floristino.

Test 5: La lingvisto estas knaba. Li estas en la patra domo. La vetero estas pluva. Li telefonas: „Mi estas patro!" La espero de la patrino estas granda.

Verrijkt door eenvoud

Toen ik nog klein was en onbekwaam om voor mezelf beslissingen te nemen, kreeg ik van thuis een taal mee, moedertaal geheten. Een mooie taal, waarin ik al mijn gedachten kon verwoorden, maar die later toch onvoldoende bleek te zijn voor wat ik van een taal verwachtte. Mijn wereld werd immers groter, mijn communicatiemogelijkheid bleef constant...

Door de crisis van de vijftiger jaren was er in mijn geboortestreek geen of onvoldoende werkgelegenheid. Ter wille van de „boterham" moest worden uitgeweken, in mijn geval naar Wallonië.
En daar stond ik, verloren tussen al die franstaligen, want ik kon met niemand praten. Dus leerde ik Frans. En ik was gelukkig, want ik kon nu met „iedereen" van gedachten wisselen.
Later werd ik soldaat in Duitsland. Ik wou iets meer van die mensen te weten komen, maar daar stond ik met mijn Nederlands en mijn Frans. Ik voelde me eenzaam, want ik kreeg geen contact. Dan maar weer Duits geleerd. En ik was gelukkig, want ik kon nu met „iedereen" van gedachten wisselen.
Wat later kwamen echter in ons ganizoen Amerikanen en Canadezen. En daar stond ik weer met mijn Nederlands, Frans en Duits. Wat had ik eraan? Engels leren dan maar. En ik was gelukkig, want ik kon nu met „iedereen" van gedachten wisselen.
Na mijn legerdienst was België een toevluchtsoord geworden voor buitenlandse arbeiders. Het krioelde er al gauw van vreemdelingen. Ik wou met die mensen contact krijgen, maar kon niet. Wat was ik toch met de reeds geleerde talen?
Ik maakte kennis met Italianen, Spanjaarden, zelfs met een Rus. En ik maar talen blokken. En hoe meer talen ik leerde, hoe eenzamer en beperkter ik me voelde. Ik kende er nooit genoeg! Bovendien moest ik, wilde ik niet vergeten wat ik geleerd had, boeken en tijdschriften lezen. Een peperdure en tijdrovende bezigheid die nooit afliet.
En op een mooie dag maakte ik kennis met de internationale taal Esperanto: geniaal eenvoudig, ongelooflijk boeiend en onvoorstelbaar rijk aan mogelijkheden. Op slag ging er een nieuwe wereld voor mij open.
Na de studie van de taal, die zeer weinig tijd in beslag nam (enkele weken om ze te begrijpen, enkele maanden om ze vlot te spreken), kreeg ik contact met mensen van overal ter wereld, correspondentievrienden van alle landen, uit Zweden en Noorwegen, uit Polen en Bulgarije, uit Iran, Brazilië, Venezuela, Japan en China...
En nu voel ik met niet meer beperkt, maar ten zeerste verrijkt, want dank zij die ene taal kan ik niet alleen spreken en schrijven met mensen van alle slag, ongeacht hun ras of nationaliteit, maar ik heb ook toegang tot de wereldliteratuur, dank zij vertalingen rechtstreeks uit de nationale talen, door mensen uit dezelfde taalgroep. Daardoor immers is preciese vertaling mogelijk, daar het taaleigen beter tot zijn recht komt en verkeerde interpretatie wordt vermeden.
Ook Vlaamse werken werden in het Esperanto vertaald, zodat ook onze eigen cultuur zijn weg in de wereld gevonden heeft. Ik heb onder meer *Pallieter* van Felix Timmermans in het Esperanto gelezen en *De Leeuw van Vlaanderen* van Hendrik Conscience en zelfs gedichten van Guido Gezelle en, geloof me, zij hadden niets van hun oorspronkelijke waarde ingeboet.
En dan die congressen waarvan het voornaamste het Wereld-Esperantocongres is dat ieder jaar in een ander land plaatsheeft. Wat een belevenis! Duizenden mensen komen daar bijeen uit tientallen verschillende landen en iedereen, *iedereen* gaat daar heel eenvoudig met elkaar om, want taalproblemen bestaan daar gewoon niet.
Voor mij was het een ware ontdekking, dat Esperanto. Zo fijn en zo boeiend. Nooit wil ik het nog kwijt!

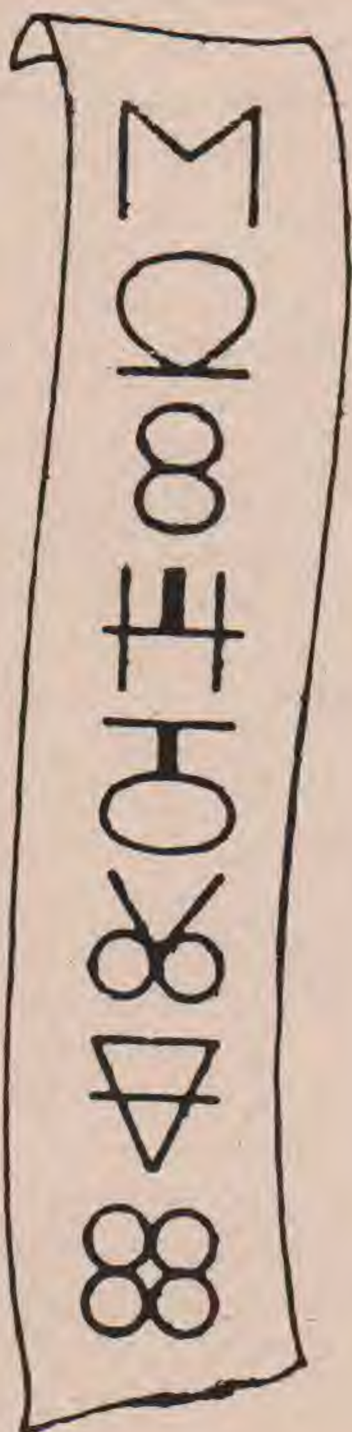
Jan Bovendeerd

Andere talen eenvoudiger leren dank zij Esperanto

Taalcursussen gaan tegenwoordig als warme broodjes van de hand. *Leer Engels in drie maanden! Spaans spreken binnen de kortst mogelijke tijd!* Zulke slagzinnen vind je tegenwoordig in allerhande tijdschriften. Weet je welk in Vlaanderen de meest verkochte taalcursussen zijn? Die van Frans en Engels. „Logisch" zeg je, „want Frans en Engels zijn ook de meest gebruikte vreemde talen in ons land." Logisch? Frans en Engels zijn toch de talen die bijna ieder van ons op school geleerd heeft, jaren lang. Waarom worden er dan nog zoveel cursussen Frans of Engels verkocht?

Dat het huidige taalonderwijs verbeterd kan worden en dat het Esperanto daar een zeer belangrijke rol kan spelen, beschrijft in het volgende artikel Prof. Dr. Helmar Frank, verbonden aan de universiteit van Paderborn (Duitse Bondsrepubliek).

Geheel tegengesteld aan het zinloos vervroegen van het onderricht van een vreemde taal, heeft het zogenaamd „taal-oriënterend oderricht" tot doel, door middel van een deugdelijke voorbereiding van de leerling, de studie van andere talen te vergemakkelijken.

Vanzelfsprekend is voor het taal-oriënterend onderricht eveneens een zekere leertijd nodig. Men zou twee concurrerende leergroepen kunnen samenstellen. Eén groep begint onmiddellijk met de studie van bijv. het Engels. De andere leert, tijdens dezelfde periode, nog geen Engels, maar krijgt een zeker taal-oriënterend onderricht, en begint slechts later Engels te leren. Dit voorbereidend onderricht heeft dan tot gevolg, dat de latere studie van het Engels gemakkelijker wordt. Dat betekent, dat na een zekere tijd de groep die genoot van dat onderricht de groep voorbijsteekt die zonder voorbereiding gestart is.

Is het mogelijk dat door vóórinformatie de studie van een leerstof vergemakkelijkt? Dat dat verschijnsel in feite bestaat, bewijst een heel eenvoudig experiment. De figuur hiernaast vertoont een opeenvolging van tekens. Om de tekens te leren en bovendien om hun opeenvolging te onthouden, heeft een niet vooraf georiënteerde leerling ontegensprekelijk meer dan twee minuten nodig. Maar oriënterend onderricht, dat maar 5 tot 10 seconden duurt, vergemakkelijkt de studie op dusdanige wijze, dat iedere volwassene achteraf slechts 10 seconden nodig heeft om de acht symbolen en hun opeenvolging uit het hoofd te leren. Met 10 seconden oriënterend onderricht bespaart men dus meer dan 100 seconden leertijd. Het oriënterend onderricht in dit modelvoorbeeld kan bestaan uit de volgende kennis: *Ieder teken is symmetrisch. Het volstaat van ieder de rechter helft te leren. Bedek terzelfdertijd alle linker gedeelten met een blad papier!*

Laten de lezers zelf het experiment uitvoeren om zichzelf te overtuigen van de ogenblikkelijke vereenvoudiging van deze 'leerstof' (wegens de 'ineenstorting' van de te leren informatie)!

De idee om een weinig tijd te verkwisten om de leerling op een nieuwe leerstof voor te bereiden, zodat achteraf veel meer tijd wordt uitgespaard, wordt al sedert decennia toegepast in de didactiek van de natuurwetenschappen. Hierin onderwijst men niet on-

middellijk de leerstof zelf, maar begint men met een pedagogisch deugdelijk model van de leerstof. Zulk model moet zijn:

→ eenvoudig, opdat het niet de aandacht zou vestigen op neveninformatie, die niet essentieel is (tijdens de lesuren biologie werkt men bijv. met een reukloos, kunstmatig 'menselijk' lichaam);

→ regelmatig, opdat het niet de aandacht zou vestigen op zekere uitzonderingen (men onderwijst bijv. door middel van een ideaal geraamte met een volledig gebit, zonder de toevallige gebreken van echte geraamten);

→ uitneembaar, zodat men de leerelementen afzonderlijk kan onderwijzen, zelfs indien ze in een leerobject zelf verstrengeld zijn (de gewone schoolmodellen van het menselijk lichaam maken het mogelijk om de afzonderlijke organen van alle kanten één voor één te bekijken).

De internationale taal Esperanto is zo'n pedagogisch deugdelijk model voor vreemde talen. Esperanto is:

→ eenvoudig; het heeft bijv. wel de voornaamwoorden, maar geen vervoegingsuitgangen: die zijn immers niet essentieel om grammaticale personen en getallen te karakteriseren (in deze zin zijn Duits, Frans, Russisch en zelfs Engels niet eenvoudig!);

→ regelmatig, d.w.z. zonder uitzonderingen; bijv. het meervoud van zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden wordt in het Esperanto altijd aangeduid met de uitgang *-j*, zonder uitzonderingen, in tegenstelling tot bijv. het Engels waar er wel uitzonderingen zijn (vergelijk *man/men, foot/feet, mouse/mice*);

→ uitneembaar, omdat het Esperanto een agglutinerende taal is. Woorden bestaan als het ware uit bouwstenen die uiteen kunnen worden gehaald en zo gemakkelijk begrepen. Bijv. *samlandano. Ano* betekent „persoon behorende tot", *sam* betekent „zelfde" en *land* betekent „land". Dus, *samlandano* is een „persoon behorende tot hetzelfde land„ of een landgenoot.

Het taal-oriënterend onderricht gebruikt dus Esperanto om het leren van andere talen gemakkelijker en efficiënter te maken. Talrijke proefnemingen hebben inderdaad bewezen dat de leertijd van een vreemde taal beduidend korter is voor die mensen die reeds Esperanto kennen. Drie maand Esperanto leren kan dus gemakkelijk jaren uitsparen aan het leren van een andere taal.

Wie zich voor deze problematiek interesseert verwijzen we naar de brochure „De propedeutische waarde van de internationale taal Esperanto" door H. Frank, uitg. Vlaamse Esperantobond, 1984, 16p., ISBN 90-71205-14-2.
Wie meer wil weten over de structuur van het Esperanto, raden we aan „Esperanto, een Europese of Aziatische taal?„ door C. Piron, uitg. Vlaamse Esperantobond, 1979, 36p., ISBN 90-71205-15-0.

Degelijke informatie over Esperanto?

De Vlaamse Esperantobond biedt u vijf brochures aan:

- Claude Piron, *Esperanto, een Europese of een Aziatische taal?*, 1979, 36p.
- Edward Symoens, *De sociologische, pedagogische en kulturele waarde van het Esperanto*, 1984, 48p.
- Helmar Frank, *De propedeutische waarde van de Internationale Taal Esperanto*, 1984, 16p.
- Claude Piron, *Esperanto, je vraagt maar*, 1985, 24p.
- Paul Peeraerts (red.), *Esperanto vandaag*, 1986, 20 p.

Prijs per brochure 100fr. (ledenprijs 90fr.) + verzendingskosten. Vermindering voor grote hoeveelheden. Verkrijgbaar bij de Vlaamse Esperantobond en bij alle goede boekhandels.

Aan deze brochure werkten mee: Jan Bovendeerd, Ivo Durwael, Helmar Frank en Anne Tilmont (teksten), Roland van Hauwe (tekeningen) en Paul Peeraerts (redactie).

Mini-cursusje Esperanto

Wedden dat je op het einde van deze bladzijde al zinnetjes kunt vertalen waarvoor je in het Frans of Engels weken nodig zou hebben?

Regel: Zelfstandige naamwoorden eindigen op **-O**

Voorbeelden:	de vader	*la patr**o***	de taal	*la lingv**o***
	de tand	*la dent**o***	de regen	*la pluv**o***
	de bloem	*la flor**o***	de prins	*la princ**o***
	de jongen	*la knab**o***	de student	*la student**o***
	het weer	*la veter**o***	het huis	*la dom**o***

Regel: Bijvoeglijke naamwoorden eindigen op **-A**

Voorbeelden:	groot	*grand**a***	vlug	*rapid**a***
	dik	*dik**a***	gemakkelijk	*facil**a***
	mooi	*bel**a***	jong	*jun**a***

TEST: *"De mooie bloem"* zou je zelf moeten kunnen vertalen. Het antwoord is: *La bela floro.* – Vertaal nu zelf: *De vlugge student; de dikke jongen, de gemakkelijke taal.*

[Oplossing op p. 4]

Regel: Werkwoorden eindigen in de tegenwoordige tijd op **-AS**

Voorbeelden:	ik ben	*mi est**as***	zij leren	*ili lern**as***
	hij is	*li est**as***	men drinkt	*oni trink**as***
	wij zijn	*ni est**as***	ik hoop	*mi esper**as***

TEST: Nu kun je al aardig wat zinnetjes bouwen. Probeer het eens met: *"De dikke student is vlug."* Als je op *La dika studento estas rapida.* uitkomt, dan mag je jezelf feliciteren, want dan leer jij ook vlug. Probeer ook eens: *De taal is gemakkelijk. De vlugge jongen drinkt. De jonge prins leert.*

[Oplossing op p. 4]

Regel: Met **-in-** vormt men vrouwelijke woorden.

Voorbeelden:	de man	*la viro*	de vrouw	*la vir**in**o*
	de zoon	*la filo*	de dochter	*la fil**in**o*

TEST: Vertaal nu zelf: *De moeder leert. De prinses is mooi. De jonge studente.*

Regel: Met **-ist-** vormt men beroepen.

Voorbeelden:	de melk	*la lakto*	de melkboer	*la lakt**ist**o*
	de telefoon	*la telefono*	de telefonist	*la telefon**ist**o*

TEST: Vertaal nu zelf: *De tandarts; de bloemist; de taalkundige.* En zou je het al aandurven om *"een vrouwelijke tandarts"* in het Esperanto te vertalen? We helpen nog even: *dentistino.* Maar de rest moet nu vanzelf gaan: *telefoniste, melkboerin, bloemiste.*

[Oplossing op p. 4]

Regel: De uitgangen mogen onderling vrij worden verwisseld als de betekenis dat toelaat.

Voorbeelden:	de vader	*la patr**o***	vaderlijk	*patr**a***
	de telefoon	*la telefon**o***	ik telefoneer	*mi telefon**as***

TEST: We geven je nog enkele woordjes mee als extra-bagage: in = **en**; van = **de**. Vertaal nu: *De taalkundige is jongensachtig. Hij is in het vaderlijk huis. Het weer is regenachtig. Hij telefoneert: "Ik ben vader!" De hoop van moeder is groot.*

[Oplossing op p. 4]